

Er was veel verwarring, maar ook meer rust

Zwanger In Brussel is een team van zes zelfstandige vroedvrouwen in Sint-Jans-Molenbeek, die Brusselse vrouwen begeleiden bij hun zwangerschap, hun bevalling, en het eerste jaar na de geboorte thuis. Zij begeleiden ongeveer honderd vrouwen per jaar. De helft daarvan bevalt thuis, de anderen in het ziekenhuis.

Elke Van den Bergh, vroedvrouw: “Ik werk al meer dan 10 jaar in Brussel. Als vroedvrouw werk je vaak alleen, maar uiteraard werken wij vaak samen met ziekenhuizen. Veel van onze vrouwen bevallen in de Sint-Janskliniek, waar we goed mee samenwerken. We hebben daar ook twee keer per jaar overleg met gynaecologen, kinderartsen en vroedvrouwen.

Alle vrouwen die wij begeleiden, worden voor hun echo's gezien door een gynaecoloog. Wanneer een vrouw thuis wil bevallen, doen wij eerst een risico-selectie om na te gaan of dat veilig kan. Dat is het bijvoorbeeld niet bij een tweeling, bij een stuitligging, als de vrouw medicatie nodig heeft, enzovoort. Bij twijfel gaan wij altijd in overleg met de gynaecoloog. Zolang alles normaal verloopt, kunnen wij als vroedvrouw bevallingen thuis of in het ziekenhuis begeleiden. Als de bevalling om medische redenen in het ziekenhuis gebeurt, kunnen wij erbij zijn als steun voor de mama's en papa's. Die zijn altijd blij dat er iemand bij is die ze kennen.

Met de corona-lockdown veranderde alles. Elk ziekenhuis werd volledig gereorganiseerd, ook de niet-corona-afdelingen. Bevallingen konden uiteraard niet uitgesteld worden. Maar al snel bleek dat het ziekenhuis ons vergeten was in hun communicatie. Wij vingen wel dingen op via onze cliënten en merkten ook veranderingen op het terrein. Wanneer wij bijvoorbeeld 's nachts met iemand binnen kwamen die moest bevallen, moest er plots eerst een scan gemaakt worden of moest eerst uitgeklaard worden of wij mee binnen mochten - gelukkig mocht dat in Sint-Jan, in veel ziekenhuizen mocht dat niet. Een ander voorbeeld was de beslissing om enkel nog echo's te doen halverwege de zwangerschap en controles in de laatste maand. Daar waren wij niet van op de hoogte. Die eerste weken was alles voor iedereen onduidelijk en dat veranderde vaak van dag op

dag. De Vlaamse Beroepsorganisatie van Vroedvrouwen (VBOV) stuurde ons elke week een nieuwe update van maatregelen, maar veel ziekenhuizen vulden die anders in. Dat was soms zeer verwarrend. Na overleg met Sint-Jan hebben wij de communicatie kunnen herstellen.

In België bevalt maar één procent van de vrouwen met een vroedvrouw thuis. De meesten voelen zich veiliger in een ziekenhuis. Maar tijdens de corona-crisis veranderde dat. Er was het risico op besmetting, iedere patiënt die binnenkwam om te bevallen kreeg een longscan of werd vooraf thuis getest met een neuscontrole. Merkwaardig genoeg werden de partner of wij als vroedvrouw niet getest. En normaal gezien kan elke vrouw haar gynaecoloog vrij kiezen, maar tijdens de Covid-19-periode was er elke dag slechts één gynaecoloog van wacht. Veel vrouwen kwamen terecht bij iemand die ze niet kenden, wat een zware impact had.

Plots bleek het veiliger om thuis te bevallen

Plots leek het veiliger om thuis te bevallen, wegens veel minder risico op besmetting. Wij kregen heel veel vragen, vrouwen wilden weten waar ze aan toe waren. Onze cliënten hadden vooral last van de voortdurend veranderende maatregelen, terwijl wij zelf te weinig informatie hadden om hen gerust te stellen of wegwijs te maken. Dat gaf veel stress. Normaal gezien zien wij onze zwangere vrouwen elke maand, en dat was nu nog meer nodig dan anders. Daarom zijn we meteen begonnen met video-consultaties – dat was allemaal nieuw, we moesten ons aanpassen. Maar via video kan je bijvoorbeeld niet eens naar de baby in de buik luisteren

of de bloeddruk controleren. Wij zijn dus vrij snel terug onze maandelijkse consultaties beginnen doen. Dat deden we op afspraak, met in de wachtzaal voldoende ruimte om afstand te houden. En sommige van onze cliënten bezorgden ons spontaan mondkmaskers – die hadden wij niet in voorraad en de VBOV verdeelde die alleen in Vlaanderen, niet in Brussel. Uiteraard bleven wij heel nauwkeurig onze risico-selectie doen, wij wilden bij onze thuisbevallingen geen risico's nemen.

Wat voor ons ook totaal onverwacht was, was de beslissing van Kind en Gezin om hun consultaties voor pasgeborene baby's te sluiten en om geen huisbezoeken meer te doen. Wij hebben dat in de krant gelezen. Al die jonge moeders moesten plots zelf hun plan trekken, terwijl zij vaak nood hebben aan een aanspreekpunt. Eenvoudige vragen over gewicht of borstvoeding beantwoordden wij telefonisch, maar wij ontvingen ook jonge ouders op consultatie om kindjes te wegen en om hen gerust te stellen. Een papa met zijn baby van drie weken was me enorm dankbaar omdat ik de eerste was die hij na de geboorte ontmoette en vertelde dat ze het goed deden. Bij ons cliënteel bleven we de eerste week na de geboorte elke dag op huisbezoek gaan, uiteraard met inachtneming van de nodige veiligheidsmaatregelen.

Veel vrouwen ervoeren de corona-pauze als heilzaam. Er was veel meer rust in de stad, in het ziekenhuis, thuis. Mensen mochten niet op bezoek komen, wat veel drukte bespaarde. En niemand moest zich verantwoorden om liever thuis in de eigen bubbel te blijven. Dat gaan we zeker onthouden. Ook het ziekenhuis overweegt nu om bezoeken te beperken in aantal en in tijd. Overigens was die rust in de stad ook voor ons heel fijn. Wij doen al onze huisbezoeken met de fiets. Tijdens de lockdown was dat heel aangenaam en ook veel veiliger in het verkeer. Wij hopen dat dat na corona zo blijft.

Dat gynaecologen en kinderartsen hun consultaties terugschroefden, was eigenlijk ook positief. Het is voor jonge mama's bijvoorbeeld niet fijn om vijf dagen na de bevalling om 9 uur 's morgens op het appel te moeten verschijnen in het ziekenhuis, om het hartje van hun baby te laten controleren. Die controle is nodig, maar als je slecht geslapen hebt of een moeilijke borstvoeding hebt, is het niet fijn om 's morgens geconvoceerd te worden. Tijdens corona was dat plots niet meer nodig, ik hoop dat dat in de toekomst wat soepeler kan verlopen.

Na de bevalling moet je na twee dagen het ziekenhuis verlaten. Sommige vrouwen zagen er tegen op dat ze thuis alles zelf moesten beredderen. Ze konden in hun bubbel immers geen beroep doen op anderen. Voor die vrouwen hebben we dicht bij Sint-Jan een B&B gevonden die de zorg voor jonge ouders en hun

baby kan verlengen. Zie het als een hotelkamer met baby-accommodatie en verwennerijen van gezonde voeding, verse bloemen, ontspannende massage tot helpende handen. Er is voor ons ook een kamer vrij gehouden om bevallingen te doen. Dat is ook een optie voor vrouwen die graag thuis willen bevallen, maar waar dat om praktische of veiligheidsredenen niet kan. Eén van onze cliënten is inmiddels in die B&B bevallen, dat is goed verlopen. We willen die mogelijkheid ook na de corona-periode behouden."

Wij bleven consultaties doen en huisbezoeken na de geboorte

